

ABSTRAKT K DIPLOMOVÉ PRÁCI

ŠANDOVÁ MILADA: ANOMÁLIE TEPLoty VZDUCHU NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Studie se zabývá prostorovým rozložením anomálií teplot vzduchu na území České republiky, jejich vývojem a příčinami. Hodnocena jsou celkem 3 období: 1851-1900 na základě publikace A. Gregora, který jako první podrobněji hodnotil teplotní anomálie, pak období 1901-1950, kdy byla na území našeho státu nejhustší síť meteorologických pozorování, a období 1961-1900, za které byly zhotoveny klimatologické normály.

Zásadními faktory, které ovlivňují rozložení teploty vzduchu, jsou nadmořská výška, zeměpisná šířka a délka, jejichž velikost vlivu byla zjišťována pomocí lineární regrese a výpočtem prostorových gradientů. Ty byly srovnávány jak v ročních a sezonních, tak i měsíčních průměrech. V rámci datové analýzy byly hodnoceny databáze jednotlivých období a také homogenita dat. Hlavní částí metodiky práce je postup výpočtu teplotních anomálií a jejich grafické zobrazení v prostředí programu ArcGIS pomocí interpolačních nástrojů.

Výsledné mapy zobrazují teplotní odchylky, které nezahrnují geografickou polohu, ale odráží jiné vlivy spíše lokálního charakteru (terén, mikroklima), ale také vlivy spojené s převažujícím prouděním a jeho charakterem. Pozitivní anomálie byly detekovány v oblasti jižní Moravy, Osoblažska, Moravskoslezských Beskyd a tepelných ostrovů měst Ústí nad Labem a Prahy, anebo oblast Pošumaví. Negativní anomálie se ukázaly v západních Čechách, na Liberecku, Broumovsku a lokálně i na jiných místech.

Odlišnosti jednotlivých období poukazují na změny klimatu v prostoru České republiky a také změny cirkulační, které v částečné míře korespondují třeba s podmínkami Severoatlantické oscilace. Prostorové rozložení anomálií má také svůj roční chod, kde mají velký vliv převažující cirkulační podmínky a také zimní teplotní inverze.

Uvedená diplomová práce navazuje na bakalářskou práci autorky a slouží jako podklad pro chystanou disertační práci.

Klíčová slova: anomálie teploty vzduchu – gradient teploty vzduchu – klimatologie České republiky – prostorová variabilita